

стороннього догляду, що також повинно бути доведено висновками лікарів, медичної комісії;

3. дитина проживала з одним з подружжя і опіка та догляд над дитиною-інвалідом була постійна з боку цього батька (матері). Ці обставини можуть бути доведені письмовими доказами (реєстрацією місця проживання, актами, довідками тощо), показаннями свідків. Сам факт проживання з дитиною-інвалідом не є беззаперечним фактом опікування над нею (наприклад, дитина хворіє на цукровий діабет, вона є інвалідом, але сама ходить в школу, займається в спортивній секції);

4. другий із подружжя міг надати утримання. Якщо добре ознайомитися з аліментними обов'язками, наприклад, батька дитини, то він зобов'язаний платити дружині аліменти до шести років дитини (стаття 84 СК), платити аліменти дружині, яка здійснює постійний догляд за дитиною-інвалідом (стаття 88 СК) і паралельно платити аліменти на дитину (статті 180-181 СК); нести додаткові витрати на дитину, яка хворіє та інше (це ті ж аліменти) (стаття 185 СК) [4].

Крім того, він може мати іншу сім'ю, де також є дружина, яка потребує його допомоги, діти, престарілі батьки, яким необхідно за законом надавати утримання. У зв'язку з цим визначаючи розмір аліментів на утримання (у частці від заробітку (доходу) і (або) у твердій грошовій сумі) на утримання подружжя, яке здійснює постійний сторонній догляд за дитиною-інвалідом, суд повинен

враховувати можливість Другого з подружжя надати таку допомогу.

При цьому слід мати на увазі і те, що аліменти стягуються за виконавчими листами У розмірі не більше 50 % від заробітку (доходу).

Не має права вимагати утримання один із подружжя від другого подружжя, якщо дитина-інвалід проживає і виховується в повній сім'ї, оскільки батьки мають рівні права у вихованні і утримуванні дітей. Вимоги статті 88 СК передбачені тільки для тих випадків, коли батьки дитини-інваліда проживають окремо.

Не має права на утримання один із подружжя і в тому випадку, коли дитина-інвалід постійно знаходиться в дитячому будинку або в спеціальному лікувальному закладі, оскільки законом чітко визначено: «якщо один із подружжя проживає з дитиною-інвалідом, здійснює постійний сторонній догляд і опікується нею».

В підсумку зазначимо, що окрім норм сімейного законодавства, які визначають особливості стягнення аліментів на дитину з особливими потребами, право дітей-інвалідів на отримання грошової допомоги регламентовано спеціальним Законом України «Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам» [5], за яким розмір фінансової допомоги встановлюється в процентному співвідношенні від прожиткового мінімуму для непрацездатних громадян.

Література

1. Сімейний кодекс України : Закон України від 10.01.2001 року (редакція від 10.11.2016 року) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
2. Сімейне право України: Підручник / Л. М. Баранова, В. І. Борисова, І. В. Жилінкова та ін.; За заг. ред. В. І. Борисової та І. В. Жилінкової. – К.: Юрінком Інтер, 2004. - 200 с.
3. Про охорону дитинства : Закон України 26.04.2001 року (редакція від 05.03.2017 року) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
4. Науково-практичний коментар до Сімейного кодексу України: Видання друге, доповнене / Харитонов Є. О., Харитонova О. І., Білоусов Ю. В. та ін. За ред. Є. О. Харитонova. - Х.: ТОВ "Одіссей", 2008. - 659 с.
5. Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам: Закон України від 16.11.2000 року (редакція від 05.03.2017 року) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>

УДК 347.67

ОСОБЛИВОСТІ СПАДКУВАННЯ ЗА ЗАПОВІТОМ ПОДРУЖЖЯ

Волощенко О. – ст. 4 курсу, гр. ПРвн-41

Науковий керівник – к.ю.н., доцент Світлак І.І.

Вінницький коледж економіки та підприємництва ТНЕУ

За загальним правилом заповіт є особистим розпорядженням, що унеможливує складання одного заповіту від імені кількох осіб. Однак законодавець України запропонував у Цивільному кодексі України новий вид (підвид або різновид) заповіту – заповіт подружжя. Законодавча новація представляє особливий інтерес для нотаріусів, оскільки заповіт, передусім посвідчується нотаріусами.

Відповідно до ст. 1243 Цивільного кодексу України [1], подружжя має право скласти спільний заповіт щодо майна, яке належить йому на правах спільної сумісної власності. У разі складання спільного заповіту частка у праві спільної сумісної

власності після смерті одного з подружжя переходить до іншого з подружжя, який його пережив. У разі смерті останнього право на спадкування мають особи, визначені подружжям у заповіті. За життя дружини та чоловіка кожен з них має право відмовитися від спільного заповіту. Така відмова підлягає нотаріальному посвідченню. У разі смерті одного з подружжя нотаріус накладає заборону відчуження майна, зазначеного у заповіті подружжя. На заповіт подружжя поширюються встановлені правила щодо форми заповіту та порядку його посвідчення, передбачені законодавством України.

Конструкція заповіту подружжя покликана захистити майнові інтереси того з подружжя, який

пережив іншого. Особливість такого заповіту полягає перш за все в суб'єктному складі, оскільки скласти такий заповіт може лише подружжя, тобто чоловік та жінка, шлюб яких зареєстрований у державному органі реєстрації актів цивільного стану. У зв'язку з цим Верховний Суд України надав роз'яснення, що розірвання шлюбу припиняє статус подружжя, а недійсність шлюбу (визнання шлюбу недійсним) анулює статус подружжя, а тому розірвання шлюбу чи визнання шлюбу недійсним після складення заповіту подружжя позбавляє цей заповіт юридичного значення без пред'явлення відповідного позову. У цьому разі спадкування відбувається на загальних підставах (п. 18 Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику у справах про спадкування» від 30.05.2008 року № 7) [2]. Заповіт подружжя не може бути складений особами, які перебувають між собою у фактичних шлюбних відносинах.

Проте встановлення судом режиму окремого проживання подружжя (ст. 119 СК України) [3] не є перешкодою для складення ними спільного заповіту. Це зумовлено тим, що в порядку ст. 120 СК України встановлення режиму окремого проживання не припиняє прав та обов'язків подружжя, які закріплені законом (передбачені шлюбним договором) і які дружина та чоловік мали до встановлення цього режиму.

Відповідно до пункту 6.4 глави 3 розділу Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України заповіт подружжя може бути скасований кожним з подружжя лише за життя обох з подружжя [4].

Крім того, заповіт подружжя може бути складений щодо майна, яке належить йому на праві спільної сумісної власності. Згідно зі ст. 60 СК України майно, набуте подружжям за час шлюбу, належить дружині та чоловікові на праві спільної сумісної власності незалежно від того, що один з них не мав з поважної причини (навчання, ведення домашнього господарства, догляд за дітьми, хвороба тощо) самостійного заробітку (доходу).

Вважається, що кожна річ, набута за час шлюбу, крім речей індивідуального користування, є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя [5].

Отже, подружжя має право скласти спільний заповіт щодо майна, яке належить йому на праві спільної сумісної власності. У разі складання спільного заповіту частка у праві спільної сумісної власності після смерті одного з подружжя переходить до другого з подружжя, який його пережив. У разі смерті останнього право на спадкування мають особи, визначені подружжям у заповіті.

За життя дружини та чоловіка кожен з них має право відмовитися від спільного заповіту. Така відмова підлягає нотаріальному посвідченню.

У разі смерті одного з подружжя нотаріус накладає заборону відчуження майна, зазначеного у заповіті подружжя (ст. 1243 ЦК).

Підсумовуючи викладене, слід зазначити, що, безперечно, норма, яка надає подружжю право скласти спільний заповіт, за своїм характером є прогресивною, оскільки розширює спадкову правоздатність громадян. З іншого боку, її зміст потребує законодавчого редагування.

Література

1. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 (редакція від 02.11.2016 року) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
2. Про судову практику у справах про спадкування : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 30.05.2008 року № 7 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
3. Науково-практичний коментар до Сімейного кодексу України: Видання друге, доповнене / Харитонов Є. О., Харитонова О. І., Білоусов Ю. В. та ін. За ред. Є. О. Харитонова. - Х.: ТОВ "Одіссей", 2008. - 659 с.
4. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України : Наказ Міністерства Юстиції України від 22 лютого 2012 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
5. Кухарев О. Є. Спадкове право України: навч. пос. / О. Є. Кухарев. – К. : Алерта, 2013. – 328 с.

УДК 347.633

ОСОБЛИВОСТІ УСИНОВЛЕННЯ ДІТЕЙ, ЯКІ Є ГРОМАДЯНАМИ УКРАЇНИ, ІНОЗЕМЦЯМИ

Стахова Г. – ст. 4 курсу, гр. ПРвн – 41

Науковий керівник – к.ю.н., доцент Світлак І.І.

Вінницький коледж економіки та підприємництва THEU

У статті 20 Конвенції про права дитини зазначено, що дитина, яка тимчасово або постійно позбавлена сімейного оточення або яка у її найвищих інтересах не може бути залишена у такому оточенні, має право на особистий захист і допомогу з боку держави, отже, сирота це - дитина, що тимчасово чи постійно перебуває поза сімейним оточенням внаслідок втрати батьків, а також дитина, яка не може з певних причин чи з власних інтересів залишатися в

сімейному оточенні і потребує захисту та допомоги з боку держави [1].

Згідно з Конституцією України «утримання і виховання дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування, покладається на державу» [2].

Згідно з частиною 1 статті 207 Сімейного кодексу України усиновленням є здійснене на підставі рішення суду прийняття усиновлювачем у свою сім'ю